

ZW.0003.4.2023

22981/09/2023

Racibórz, 07.09.2023 r.

Pan Adrian Plura
Przewodniczący Komisji
Edukacji, Kultury, Sportu i Promocji
Radny Powiatu Raciborskiego

W odpowiedzi na Pana interpelację z dnia 29.08.2023 r. w załączeniu przekazuję pismo wystosowane do Przewodniczącego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów Pana Piotra Kuczery.

Z poważaniem

WICESTAROSTA

Marek Kurpis

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Sporządziła: Zięć Aleksandra tel. wew.379

Racibórz, 07.09.2023 r.

ZW.0003.4.2023

22974/09/2023

**Szanowny Pan
Piotr Kuczera
Przewodniczący Śląskiego Związku
Gmin i Powiatów**

Powiat Raciborski od 2008 roku prowadzi Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach. Jego utworzenie było odpowiedzią na apele Ośrodka Rozwoju Edukacji, w związku ze zbyt małą liczbą tego typu placówek na terenie kraju. W 2008 r. na umieszczenie w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym oczekiwało ponad tysiąc wychowanków. W chwili obecnej jego organizacja i funkcjonowanie jest przedmiotem rozmów prowadzonych pomiędzy pracownikami ośrodka, a organem prowadzącym. Powodem jest coraz większa dopłata ze strony samorządu powiatowego do otrzymywanej na placówkę subwencji oświatowej. W tym celu powołano *Zespół ds. wypracowania kierunku przeciwdziałania negatywnej sytuacji finansowej MOW w Rudach*, którego zadaniem było określenie przyczyn trudnej sytuacji oraz zaproponowanie środków zaradczych.

Głównym problemem jest brak odpowiedniej ilości wychowanków w placówce, co przekłada się na niekorzystną sytuację finansową związaną ze zbyt małą kwotą subwencji oświatowej. Niepokojącą przyczyną braku wychowanków nie jest niżej demograficzny lub brak dzieci i młodzieży ze skierowaniami sądowymi, ale fakt, iż **ok. 30% nieletnich ze skierowaniami sądowymi kierowanych jest do placówek niepublicznych** (dane z pisma MEiN z dnia 28 grudnia 2022 r. kierowanego do Starosty Raciborskiego). Oczywiście jest, że placówki niepubliczne, w których nie obowiązuje Karta Nauczyciela, znajdują się w zupełnie innej sytuacji związanej z zatrudnieniem nauczycieli, których wynagrodzenie oraz inne warunki pracy można kształtować bardziej elastycznie na mocy Kodeksu Pracy, a nie Karty Nauczyciela.

Obecnie placówka boryka się z problemami finansowymi mającymi swoje źródło m.in. w niskiej wadze subwencji oświatowej dedykowanej wychowankom młodzieżowych ośrodków

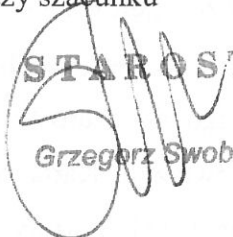

wychowawczych, korzystających z zakwaterowania w tych ośrodkach. W latach 2008 -2015 wartość tej wagi wynosiła 11, w grudniu 2014 roku wartość wagi została obniżona do wartości 10 i nadal funkcjonuje w tej wysokości. Biorąc pod uwagę maksymalną liczbę wychowanków (72) oraz aktualną wysokość standardu A subwencji oświatowej na 2023 rok zmiana ta generuje obniżenie subwencji aż o kwotę 500 tys. zł rocznie w budżecie powiatu raciborskiego, a co za tym idzie również w budżecie ośrodka. Biorąc pod uwagę zadania statutowe młodzieżowego ośrodka wychowawczego, jego specyfikę oraz ponadlokalny charakter. Rada Powiatu Raciborskiego podjęła uchwałę nr LI/395/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie apelu do Ministra Edukacji i Nauki dotyczącego zwiększenia subwencji oświatowej w zakresie wagi dotyczącej wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych, którzy korzystają z zakwaterowania w tych ośrodkach, w celu zasygnalizowania skali problemu.

W związku z powyższym priorytetowym wyzwaniem niewymagającym zwiększenia finansowania placówek publicznych jest ustalenie zasady kierowania potencjalnych wychowanków MOW-ów w pierwszej kolejności do publicznych placówek prowadzonych przez JST, a dopiero po wyczerpaniu możliwości przyjęcia, kierowanie do placówek niepublicznych.

Mając na uwadze powyższe zwracamy się z prośbą o wsparcie naszych działań w ww. sprawie oraz przekazanie naszego apelu do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Łącząc wyrazy szacunku

STAROSTA

Grzegorz Swoboda

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Sporządziła: Zięc Aleksandra tel. wew.379

UCHWAŁA NR LI/395/2023
RADY POWIATU RACIBORSKIEGO

z dnia 25 kwietnia 2023 r.

**w sprawie apelu do Ministra Edukacji i Nauki dotyczącego zwiększenia subwencji oświatowej
w zakresie wagi dotyczącej wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
którzy korzystają z zakwaterowania w tych ośrodkach.**

Na podstawie art. 12 ust. 11 w związku z art. 4 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526) oraz §5 ust. 2 Statutu Powiatu Raciborskiego, przyjętego Uchwałą Nr XLVI/409/2018 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 10 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Raciborskiego z późn. zm. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 r., poz 6384 i poz. 7449)

RADA POWIATU RACIBORSKIEGO
mając na uwadze sytuację finansową Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach,
zakres działania placówki oraz jej zadania statutowe apeluje do:

§ 1. Pana Przemysława Czarnka - Ministra Edukacji i Nauki o zwiększenie subwencji oświatowej w zakresie wagi dotyczącej wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych, którzy korzystają z zakwaterowania w tych ośrodkach.

§ 2. Uchwałę przekazuje się Ministrowi Edukacji i Nauki oraz parlamentarzystom wybranym w okręgu wyborczym nr 30 do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu Raciborskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Radca Prawny

Lidia Chrzan

Przewodniczący Rady

Adam Wajda

Uzasadnienie

Powiat raciborski jest organem prowadzącym dla Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach, który został utworzony na mocy Uchwały nr XVIII/167/2008 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 18 marca 2008 roku. Ośrodek jest placówką resocjalizacyjną, przeznaczoną dla chłopców niedostosowanych społecznie w normie intelektualnej lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Placówka oferuje naukę w szkole podstawowej specjalnej w klasach 7-8, z możliwością promocji śródrocznej, oraz Szkole Branżowej I Stopnia o profilu stolarz.

Dzięki trosce organu prowadzącego baza ośrodka jest w dobrym stanie technicznym, powiat raciborski poniósł w ostatnich latach spore wydatki poprawiające warunki pracy i nauki, m.in. budynki placówki zostały poddane termomodernizacji, powstała hala sportowa (boisko ze sztucznej nawierzchni przykryte konstrukcją namiotową), powiat wybudował również nową stołówkę. Ośrodek dysponuje dwoma internatami dla 72 wychowanków oraz warsztatami szkolnymi, umożliwiającymi uczniom realizację praktyk zawodowych. Bazę uzupełnia budynek dydaktyczno-administracyjny szkoły. Placówka dysponuje również wysoko wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach dobrze funkcjonuje w lokalnym środowisku, współpracuje z miejscową szkołą podstawową, przedszkolem, parafią oraz innymi jednostkami działającymi na terenie sołectwa Rudy, aktywnie uczestniczy w życiu społecznym miejscowości, co ma również wpływ na lepszy przebieg działań wychowawczych oraz osiągnięte efekty w zakresie resocjalizacji wychowanków.

Obecnie placówka boryka się z problemami finansowymi mającymi swoje źródło m.in. w niskiej wadze subwencji oświatowej dedykowanej wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych, korzystających z zakwaterowania w tych ośrodkach. W latach 2008 -2015 wartość tej wagi wynosiła 11, w grudniu 2014 roku wartość wagi została obniżona do wartości 10. Od roku 2015 do obecnego roku (2023) wartość wagi wynosi 10. Biorąc pod uwagę maksymalną liczbę wychowanków (72) oraz aktualną wysokość standardu A subwencji oświatowej na 2023 rok zmiana ta generuje obniżenie subwencji aż o kwotę 500 tys. zł rocznie w budżecie powiatu raciborskiego, a co za tym idzie również w budżecie ośrodka. Biorąc pod uwagę zadania statutowe młodzieżowego ośrodka wychowawczego, jego specyfikę oraz ponadlokalny charakter rada powiatu raciborskiego apeluje do Ministra Edukacji i Nauki, by podwyższyć wysokość wagi w odniesieniu do wychowanków poddanych działaniom resocjalizacyjnym w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

Wobec powyższego, w tym stanie prawnym i faktycznym, podjęcie uchwały jest celowe i uzasadnione.

Kierownik Referatu Edukacji

Ewa Bohr - Cyfka

Przewodniczący Rady

Adam Wajda

ZW.4323.9.5.2023

7572/03/2023

Racibórz, 12.04.2023 r.

**Szanowny Pan
Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki
ul. Aleja Jana Chrystiana Szucha 25
00-918 Warszawa**

Powiat Raciborski od 2008 roku prowadzi Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach. Jego utworzenie było odpowiedzią na apele Ośrodka Rozwoju Edukacji, w związku ze zbyt małą liczbą tego typu placówek na terenie kraju. W 2008 r. na umieszczenie w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym oczekiwało ponad tysiąc wychowanków. W chwili obecnej jego organizacja i funkcjonowanie jest przedmiotem rozmów prowadzonych pomiędzy pracownikami ośrodka a organem prowadzącym. Powodem jest coraz większa dopłata ze strony samorządu powiatowego do otrzymywanej na placówkę subwencji oświatowej. W tym celu powołano *Zespół ds. wypracowania kierunku przeciwdziałania negatywnej sytuacji finansowej MOW w Rudach*, którego zadaniem było określenie przyczyn trudnej sytuacji oraz zaproponowanie środków zaradczych.

W toku prac komisji wypracowano kilka wniosków czego wyrazem jest ponowny list do Pana Ministra. Poniżej przedstawiamy wnioski z pracy komisji określające powody problem w finansowaniu placówki wraz z propozycjami rozwiązań.

I tak:

1. Głównym problemem jest brak odpowiedniej ilości wychowanków w placówce, co przekłada się na niekorzystną sytuację finansową związaną ze zbyt małą kwotą subwencji oświatowej. Niepokojącą przyczyną braku wychowanków nie jest niżej demograficzny lub brak dzieci i młodzieży ze skierowaniami sądowymi, ale fakt, iż **ok. 30% nieletnich ze skierowaniami sądowymi kierowanych jest do placówek niepublicznych** (dane

STAROSTWO POWIATOWE W RACIBORZU - plac Stefana Okrzei 4, 47-400 Racibórz,
tel.: 32 45 97 300, faks: 32 41 58 736, e-mail: bok@powiatraciborski.pl, www.powiatraciborski.pl

z pisma MEiN z dnia 28 grudnia 2022 r. kierowanego do Starosty Raciborskiego). Oczywistym jest, że placówki niepubliczne, w których nie obowiązuje Karta Nauczyciela, znajdują się w zupełnie innej sytuacji związanej z zatrudnieniem nauczycieli, których wynagrodzenie oraz inne warunki pracy można kształtować bardziej elastycznie na mocy Kodeksu Pracy a nie Karty Nauczyciela. Biorąc powyższe pod uwagę zasadnym wydaje się rozważenie ograniczenia skierowań do jednostek niepublicznych na rzecz MOW-ów prowadzonych przez JST. Dzięki powyższemu ograniczone zostaną wydatki w samorządach z jednoczesnym zapewnieniem wysokiego standardu kształcenia i resocjalizacji dla tej grupy młodzieży. Co ważne w placówkach w których obowiązuje Karta Nauczyciela, zagwarantowany jest udział w procesie resocjalizacji wykwalifikowanej kadry.

2. Drugim problemem, który należy podnieść, jest wadliwy system kierowania nieletnich do MOW-ów wynikający m.in. z:
 - a) długo trwających postępowań sądowych – umieszczanie wychowanków w MOW na podstawie postanowień tymczasowym odnawianych co 3 miesiące,
 - b) umieszczania nieletnich bez orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego – co jest wymiernikiem udzielenia/przydzielenia subwencji dla uczniów w szkołach,
 - c) na terenie placówki przebywają wychowankowie z całego kraju zatem subwencja na każdego wychowanka skierowanego do MOW przez inny powiat, marszałka czy gminę powinna „podażać” za dzieckiem/nieletnim,
 - d) umieszczanie nieletnich w placówkach niepublicznych - w obecnej sytuacji zasadnym wydaje się ograniczenie skierowań właśnie do jednostek niepublicznych na rzecz MOW-ów prowadzonych przez JST. Dzięki powyższemu ograniczy wydatki w samorządach z jednoczesnym zapewnieniem wysokiego standardu kształcenia i resocjalizacji dla tej grupy młodzieży.
3. Mało skuteczny jest również system doprowadzania nieletnich skierowanych przez Sąd do MOW. Na terenie kraju rocznie około 500 skierowanych nie zostaje doprowadzonych do placówek, w których powinni się znaleźć na mocy postanowień sądów. Powinno budzić to niepokój, bo ci młodzi ludzie de facto w większości przypadków znajdują się poza systemem zarówno oświaty jak i resocjalizacji. Na przykładzie naszej placówki - od 01.09.2022 r. skierowano do MOW Rudy 36 wychowanków, a doprowadzono 12, czyli

zaledwie 33 %. Towarzyszy temu również krótki czas pozostający na doprowadzenie wychowanka skierowanego, który należałoby wydłużyć do 2 miesięcy, a także należałoby wdrożyć procedurę z jakiej korzystają Sądy umieszczające dziecko w pieczy zastępczej – a mianowicie oddelegowanie wraz z Policją kuratora sądowego dla uzyskania skutecznego działania.

Mając na uwadze powyższe zwracamy się do Pana Ministra z apelem o podjęcie działań mających na celu zmianę niekorzystnej sytuacji. Będziemy wdzięczni za uwzględnienie sygnalizowanych przez nas problemów oraz proponowanych sposobów ich rozwiązania. W naszych propozycjach koncentrujemy się na sprawach organizacyjnych i systemowych, które nie wymagają zaangażowania środków finansowych, ale mają bezpośredni wpływ na sytuację finansową. **Priorytetowym wyzwaniem niewymagającym zwiększenia finansowania placówek publicznych jest ustalenie zasady kierowania potencjalnych wychowanków MOW-ów w pierwszej kolejności do publicznych placówek prowadzonych przez JST, a dopiero po wyczerpaniu możliwości przyjęcia, kierowanie do placówek niepublicznych.**

Mam świadomość, że obszar działań wychowawczych i resocjalizacyjnych wśród młodzieży zagrożonej i niedostosowanej społecznie przechodzi w ostatnich miesiącach zasadnicze zmiany. Jednak przytaczając powyższe argumenty żywię przekonanie, że Pan Minister weźmie je pod uwagę przy zmianach przepisów prawa

Łącząc wyrazy szacunku

Otrzymują:

1. Adresat
2. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości p. Michał Woś
3. Związek Powiatów Polskich
4. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach
5. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
6. A/a

Sporządziła: Zięć Aleksandra tel. wew.379